

ПЛАТФОРМА III

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТА ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1. Моніторинг навчальної діяльності студентів в умовах карантинних обмежень

Ганна Булкот, к.е.н., доцент
кафедра аудиту

НАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІТЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ: ПЛЮСИ ТА МІНУСИ

Глобалізаційні та інтеграційні процеси, стрімке поширення міграції, карантинні обмеження пов'язані із пандемією коронавірусної хвороби не могли не відобразитися на більшості сфер суспільного життя, в тому числі й на освіті. І хоча дистанційна освіта як феномен у навчально-педагогічній діяльності відомий задовго до вищевказаних змін, говорити про повну готовність освітян оперативно адаптуватись і змінити формат спілкування в системі «студент – викладач» не коректно. Думки практиків відносно ефективності здобуття знань без очної комунікації розділились: з одного боку суттєво зменшився контроль зі сторони викладачів і студентство отримало змогу самостійно визначати найбільш оптимальний час, спосіб і формат навчання; з іншого – з часом виникла обґрунтована потреба у надолуженні втраченого, в рамках дистанційної взаємодії, освітнього матеріалу.

Першочергово, обґрунтування позиції відносно позитивного чи негативного ефекту від навчання в режимі online має виходити із особливості

спеціальності, про яку йде мова. Специфіка майбутньої професії студента, який обрав такі напрямки як економічна, медична, харчові технології та ін. передбачає залучення викладача на всіх етапах підготовки майбутнього професіонала, більшою мірою, коли йдеться про семінарські заняття із елементами практики. Разом з тим, розвиток дистанційної освіти – це чудова нагода активізувати роботу із позаурочною освітою. До прикладу, студенти за освітньо-науковою програмою «музеєзнавство, пам'яткознавство» більше часу можуть приділяти вивченню асортименту світових музеїв шляхом залучення до віртуальних екскурсій. Така функція доступна на офіційному сайті Лувру, Британської Національної Галереї, Національної галереї мистецтва у Вашингтоні, Ермітажу тощо. За рахунок якісного 3D моделювання у всіх охочих є змога познайомитися із надбаннями людства без потреби відвідання самої локації. Якщо мова йде про студентів непрофільних спеціальностей, які вивчають іноземну мову, то в даному випадку варто підбирати тематичні ролики на [engVid](#) та задавати для самостійного перегляду студентами. На основі англomовного матеріалу, розміщеного на платформі TED, можна влаштувати урок-дискусію на предмет обговорення важливих суспільно-політичних чи культурологічних тем. Агрегаторами наукового матеріалу, який вартий уваги, залишаються online ресурси Prometheus, Coursera, ПостНаука, Plato's Cave (ініціатори проекту роблять акцент на аудіовізуальній формі подачі інформації). І таких допоміжних матеріалів, які можуть застосовувати самі викладачі для полегшення процесу підготовки додаткового матеріалу для проведення заняття у вільному доступі значна кількість. Актуальним залишається питання відносно якісного показника інформації та доцільності її репрезентації студентам.

З-поміж переваг не можемо не відмітити високу ефективність і оперативності обміну інформацією за рахунок застосування інтерактивних інструментів. Студенти частіше працюють із ресурсами Google (Google Meet, Google Форми, Google Диск, Google Документи, Google Таблиці, Google Scholar), що підвищує загальний рівень цифрової культури освітян. Пройти

аутентифікацію та розпочати роботу - нескладно: достатньо мати акаунт у Gmail. Дослідження та розуміння принципів роботи із Google Scholar має принципове значення для подальшої наукової роботи студентів. Це спонукає їх працювати із архівами (репозиторіями) електронних бібліотек, навчатись культурі викладу результатів дослідження (дотримуючись принципів структурованості, логічності, наукової новизни) та правильного цитування.

Google Форми і Google Документи, а також платформи Moodle, Microsoft Teams, рідше - Google Classroom значно спрощують процедуру перевірки знань та контролю стану виконання завдань. Ресурси в змозі за лічені хвилини здійснювати автоматичний підрахунок результатів і показувати як загальну динаміку по ступеню засвоєння пройденої теми групою, так і транслювати індивідуальні результати кожного студента. Важливо наголосити, що в процесі переходу до дистанційної освіти змінюється і статус викладача, так як дистанціюючись від студентів, він радше переймає роль тьютора (бере участь у забезпеченні рефлексії, керування пізнавальною діяльністю, спонукання до аналізу та практичного застосування отриманих знань) [2, с. 235].

Разом з тим, освіта в режимі online несе в собі деякі негативні наслідки. В першу чергу, це стосується здоров'я студентів і викладачів. Дистанційна комунікація передбачає тривале провадження часу за монітором персонального комп'ютера чи іншого гаджета, що негативно впливає на зір, опорно-руховий апарат і як наслідок – призводить до астеничної реакції. Окрім зазначеного, проводячи Zoom чи WebEx-конференцію складно досягти настільки важливого зорового контакту; досить часто шум на задньому фоні заважає доповідачу зосередити увагу.

Ми розділяємо позиції деяких науковців, які наголошують, що дистанційна освіта призводить до «теоретизації» навчання, де лівова частка відводиться механічним прийомам і методикам [1; 4; 5]. Із глобальних проблем – відсутність належного покриття, особливо якщо мова йде про віддалені регіони (села та селища); швидкість Інтернет-з'єднання, яка залишає бажати кращого. Під питанням залишається методика визначення

індивідуальності роботи студентів, адже вони мають змогу використовувати матеріали із вільного доступу, позиціонуючи як свої власні судження чи міркування. У даному випадку, має місце необ'єктивне оцінювання досягнутих результатів.

Не зважаючи на окремі недоліки, дистанційна освіта стає все більш доступною всім верствам населення, включаючи осіб похилого віку, людей із інвалідністю, іноземців тощо. Фактично, вона реалізує завдання, яке апріорі не посилене для освіти в режимі реального часу. Для інтенсифікації даного процесу, на державному рівні доцільно розробити нову стратегію розвитку дистанційної освіти та окреслити чіткі механізми її реалізації. Затверджена ще в 2000 році концепція [3] – застаріла, потребує докорінної зміни положень, виходячи із пріоритетів, які перед собою ставить вища і середня освіта, а також оцінки кількості фактичного ресурсного забезпечення, що важливе для належного освітнього процесу.

Список використаних джерел:

1. Гончарук В. В., Гончарук В. А., Подзерей Р. В. Особливості організації дистанційного навчання здобувачів вищої освіти. *XII Міжнародна науково-практична конференція «Досягнення техніки та науки»*. Берлін. 2021. с. 165-169.
2. Заслужена А. А., Зайцева І. В. Позитивні наслідки дистанційної освіти: соціально-психологічний контекст. *Вісник Запорізького національного університету*. Педагогічні науки № 2 (35). 2020. с. 232-237.
3. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні: (затверджено Постановою МОН України В.Г. Кременем 20.12.2000) URL: <http://dist.knute.edu.ua/files/konсерсія.pdf> (дата звернення: 22.02.2022).
4. Самойленко О., Заболотна О. Застосування технологій інтерактивного навчання за дистанційною формою під час організації практичних занять з майбутніми офіцерами-прикордонниками з дисциплін професійного

спрямування. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*, 25(2), 2021. с. 181-194.

5. Трофименко М.В., Ляховська А.В., Карасюнок А.Є., Воронкова Г.В. Особливості вивчення предмета «ортодонтія» в умовах дистанційного навчання. *Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти*. 2019. с. 39-40.

Наталія ВАСИЛЬКОВА, к.е.н., доцент,
кафедра маркетингу імені А.Ф. Павленка

Вікторія ТУРЧАНІНОВА,
кафедра іноземних мов і міжкультурної комунікації

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Під час пандемії коронавірусу університети більшості країн стикнулися з необхідністю адаптовувати традиційні форми викладання та моніторингу навчальної діяльності студентів до нових умов, а також винаходити нові формати взаємодії всіх учасників освітнього процесу та контролю знань здобувачів у цифровому середовищі. Одним із найбільших викликів для університетів виявилась необхідність організації та проведення екзаменів на основі цифрових технологій.

Можливості та обмеження цифрових екзаменів можна об'єднати в три основні групи: правові, технічні та методологічні. Саме ці напрями були в центрі уваги «Баварського Іноваційного Форуму “Цифрове навчання» [1], на якому обговорювався досвід німецьких університетів, отриманий впродовж п'яти семестрів під час пандемії, а також перспективи його застосування у постпандемічний час. Для тимчасової заміни класичного очного навчання